

Název: Gotika - zápis

Autor: Horáková Ladislava

Předmět: Dějepis

Třída: 7. ročník ZŠ

Časová dotace: 20 -30 minut

Ověření: 7.A 12.4.2012

Metodické poznámky: je to doplňující materiál k prezentaci Gotika, lze jej využít i samostatně při probírání látky s tématem „Gotická kultura“

GOTIKA - zápis

- umělecký sloh vrcholného a pozdního středověku
- vzniká ve Francii v druhé polovině 12.století
- do Českých zemí proniká v 2. polovině 13.století
- projevuje se ve stavitelství, výtvarném umění, literatuře a vzdělání, hudbě i módě

STAVITELSTVÍ

Znaky gotické architektury: 1) vertikalismus – dlouhé štíhlé tvary

2) lomený oblouk (okna, portály)

3) vnitřní opěrný systém – dlouhé štíhlé sloupy a žebrová klenba

4) vnější opěrný systém – opěrné oblouky a pilíře

5) zdobné prvky – fiály(drobné věžičky)

- chrličce(hlavy s otvorem na odtok vody)

- rozety(kruhová zdobená okna)

- stavby – **církevní** – chrámy a katedrály (Notre Dame v Paříži a Remesí, chrám v Chartres, katedrála sv. Víta na Pražském hradě, chrám sv.Barbory v Kutné Hoře, chrám sv. Bartoloměje v Kolíně,..)

- **světské** – hrady (Karlštejn, Zvíkov, Bezděz, Kost, Pernštejn, Švihov,..)

- věže (Prašná brána v Praze)

- domy (U Zlatého zvonu v Praze, Kamenný dům v Kutné Hoře)

- další významné památky : Vladislavský sál, most v Písku, kašna v Kutné Hoře

- stavitelé : Petr Parlář (parlářovská huť)

Matyáš z Arrasu

Matěj Rejsek

Benedikt Ried

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

a) sochařství : - **madona** (Panna Marie s malým Ježíškem v náruči)

- **pieta** (Panna Marie s ukřižovaným Ježíšem v náruči)

- **reliéfy**

- materiál – kámen a lipové dřevo

b)malířství – **deskové obrazy**

oltáře

nástěnné malby

iluminace rukopisů

- umělci: Mistr Theodorik (Kaple sv. Kříže na Karlštejně, Mistr treboňského oltáře, Mistr vyšebrodského oltáře a Mistr litoměřického oltáře)

VZDĚLANOST A LITERATURA

- zakládání univerzit, které poskytují univerzální vzdělání, nejen církevní, mají 4 fakulty

- stále převládá latina, ale vznikají díla psaná v mateřštině, u nás např. překlad bible do češtiny a první česky psaná Dalimilova kronika

-1450 – vynález knihtisku Johanese Gutenberga (více knih a levnější), za první tištěnou knihu je považována Trajánská kronika

HUDBA

- chorály, vícehlasé skladby, hudba církevní, světská a taneční

- nástroje – klávesové, dechové, drnkací, smyčcové (varhany, fidula,..)

